

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

SEPTEMBER 2010

**GESKIEDENIS – EERSTE VRAESTEL
MEMORANDUM**

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie memorandum bestaan uit 26 bladsye.

BRONGEBASEERDE VRAE

- 1.1 Die volgende Leeruitkomste en Assesseringstandaarde is in hierdie vraestel gebruik om kandidate te assesseer:

LEERUITKOMSTE	ASSESSERINGSTANDAARDE
Leeruitkoms 1 (Geschiedkundige ondersoek)	<p style="text-align: center;">Leerders kan die volgende doen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Formuleer vrae om begrippe vir ondersoek binne die konteks van dit wat bestudeer word te ontleed. (Nie vir eksamendoeleindes nie.) 2. Verkry toegang tot 'n verskeidenheid toepaslike inligtingsbronne om ondersoek te doen. (Nie vir eksamendoeleindes nie.) 3. Interpreteer en evalueer inligting en data uit die bronne. 4. Bestudeer inligtingsbronne en evalueer die nut van die bronne vir die taak, met inbegrip van stereotipes, subjektiwiteit en gapings in die beskikbare getuienis.
Leeruitkoms 2 (Geschiedkundige begrippe)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontleed geskiedkundige begrippe as maatskaplike boustene. 2. Ondersoek en verduidelik die dinamika van veranderende magsverhoudinge binne die samelewings wat bestudeer word. 3. Vergelyk en kontrasteer die interpretasies en sieninge van gebeure, mense se optrede en veranderings om sodoende onafhanklike gevolgtrekkings te maak oor die optrede of gebeure.
Leeruitkoms 3 (Vertolking van kennis en kommunikasie)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identifiseer wanneer 'n interpretasie van statistiek omstrede kan wees en ondersoek die gevolgtrekkings wat uit die data blyk krities. 2. Voeg inligting saam om 'n oorspronklike argument te bou met behulp van bewyse uit bronne om die argument te steun. 3. Handhaaf en verdedig 'n samehangende en gebalanseerde argument met behulp van getuienis wat verskaf word en onafhanklik verkry word. 4. Kennis en begrip op 'n verskeidenheid maniere oordra, insluitend bespreking (geskrewe en verbaal), debat en skep 'n stuk historiese skrywe deur 'n verskeidenheid genres te gebruik, asook navorsingsopdragte en verbale aanbiedings.

- 1.2 Die volgende vlakke word gebruik om brongebaseerde vrae te assesseer:

VLAKKE VAN BRONGBASEERDE VRAE	
VLAK 1 (V 1)	<ul style="list-style-type: none"> • Onttrek toepaslike inligting en data uit die bronne. • Organiseer die inligting logies. • Verduidelik geskiedkundige begrippe.
VLAK 2 (V 2)	<ul style="list-style-type: none"> • Kategoriseer geskikte of toepaslike inligtingsbronne wat verskaf word om die vrae wat geopper word, te beantwoord. • Ontleed die inligting en data wat uit 'n verskeidenheid bronne versamel is. • Evalueer die inligtingsbronne wat verskaf word om te besluit of die bronne geskik is vir die taak.
VLAK 3 (V 3)	<ul style="list-style-type: none"> • Interpreteer en evalueer inligting en data uit die bronne. • Ondersoek inligtingsbronne en evalueer die nut van die bronne vir die taak, met inagneming van stereotipes, subjektiwiteit en gapings in die beskikbare getuienis. • Ontleed geskiedkundige voorstellings as maatskaplike konstruksies. • Ondersoek en verduidelik die dinamiek van veranderende magsverhoudings binne die aspekte van samelewings wat bestudeer word. • Vergelyk en kontrasteer interpretasies en sieninge van mense se optrede of gebeure en veranderings om onafhanklike gevolgtrekkings te maak oor die optrede of gebeure. • Identifiseer wanneer 'n interpretasie van statistieke dalk omstrede kan wees en ondersoek die gevolgtrekkings wat uit die data blyk krities.

- 1.3 Die volgende tabel dui aan hoe brongebaseerde vrae geassesseer word:

<ul style="list-style-type: none"> • By die nasien van alle brongebaseerde vrae moet krediet gegee word vir enige ander geldige en toepaslike standpunte, redenasies, bewyse of voorbeelde. • By die toekenning van punte moet bepaal word in hoe 'n mate daar aan die vereistes van die vraag voldoen is. • By die nasienriglyne word die vereistes van die vraag (vaardighede waaraan aandag gegee moet word) sowel as die vlak van die vraag in kursiefgedrukte skrif aangedui.

UITGEBREIDE SKRYFWERK

2.1 Die uitgebreide skryfwerk fokus op een van die volgende vlakke:

VLAK VAN VRAAG
Vlak 1 <ul style="list-style-type: none"> Bespreek of beskryf volgens 'n gegewe argument wat in die vraag uiteengesit word. Beplan en konstrueer 'n argument op grond van getuienis en gebruik die getuienis om 'n slotsom te bereik.
Vlak 2 <ul style="list-style-type: none"> Voeg inligting saam om 'n oorspronklike argument te bou en gebruik getuienis om die argument te steun. Staaf en verdedig 'n samehangende en gebalanseerde argument met getuienis. Skryf duidelik en samehangend wanneer jy die argument saamstel.

2.2 Nasien van uitgebreide skryfwerk

- NASIENERS MOET DAAROP LET DAT DIE INHOUD VAN DIE ANTWOORD GELEI SAL WORD DEUR DIE HANDBOEKE WAT BY 'n SPESIFIEKE SENTRUM GEBRUIK IS.**
- KANDIDATE MAG ENIGE ANDER TOEPASLIKE INLEIDING EN/OF SAMEVATTING HÊ AS DIT WAT INGESLUIT IS BY 'n RIGLYN VIR NASIEN VAN 'n SPESIFIEKE OPSTEL.**
- BY DIE ASSESSERING VAN DIE OPE-END BRONGERIGTE VRAE MOET KANDIDATE KREDIET KRY VIR ENIGE ANDER RELEVANTE ANTWOORD.**

Globale assessering van uitgebreide skryfwerk

Die uitgebreide skryfwerk sal holisties (globaal) geassesseer word. Hierdie benadering vereis dat die opvoeder die totale produk as 'n geheel sal bepunt sonder om die samestellende dele te bepunt. Hierdie benadering moedig die leerder aan om 'n individuele mening aan te bied deur gebruik te maak van geselekteerde feitelike bewyse om 'n argument te ondersteun. Daar sal nie van die leerder verwag word om slegs "feite" uit te spoeg om 'n hoë punt te behaal nie. Dit sal leerders ook ontmoedig om "modelantwoorde" voor te berei en te reproduseer sonder om die spesifieke vereistes van die vraag in ag te neem. Holistiese nasien van opstelle gee krediet vir leerders se mening, ondersteun deur bewyse. Anders as by inhoudsgebaseerde nasien, word leerders met holistiese assessering nie vir ontoereikende taalgebruik gepeenaliseer nie, aangesien die klem op die volgende val:

- Die konstruksie/daarstelling van 'n argument;
- Die toepaslike seleksie van feitelike bewyse om sodanige argument te ondersteun; en
- Die leerder se interpretasie van die vraag

Assesseringsprosedures van uitgebreide skryfwerk

1. Hou die sinopsis in gedagte wanneer die skryfwerk nagesien word.
2. Tydens die eerste deurlees van die skryfwerk moet regmerkies toegeken word vir 'n relevante inleiding (aangedui met 'n koeëlpunt (bullet) in die nasienriglyne), vir elke hoofmoment (ook aangedui met 'n koeëlpunt), 'n relevante slotopmerking (ook aangedui met 'n koeëlpunt). By 'n antwoord waar daar 5 hoofmomente is, sal daar dus 7 regmerkies wees.
3. Die volgende addisionele simbole kan ook gebruik word:
 - Inleiding, hoofaspekte en slotopmerking nie behoorlik gekontekstualiseer nie
 - verkeerde stelling
 - Irrelevante stelling
 - herhaling **R**
 - analise **A**✓
 - interpretasie **I**✓

4.1 Die matriks

Die gebruik van 'n analitiese matriks vir die assessering van uitgebreide skryfwerk (verwys na bl. 6)

By die nasien van uitgebreide skryfwerk moet die gegewe kriteria in die matriks gebruik word. Beide die inhoud en die aanbieding moet in ag geneem word.

'n Punt word toegeken by die snypunt van die inhoud en aanbieding, gebaseer op die sewe vaardigheidsvlakke.

- 4.1.1 Met die eerste deurlees van die opstel word daar bepaal tot watter mate die hoofmomente gedek is en die inhoudsvlak (op die matriks) word toegeken.

I	VLAK 4	

- 4.1.2 Die tweede deurlees van die skryfwerk sal die vlak (op die matriks) van die aanbieding bepaal.

I	VLAK 4	
A	VLAK 5	

- 4.1.3 Ken 'n finale punt toe met behulp van die matriks.

I	VLAK 4	18 – 19
A	VLAK 5	

- 4.2 Gebruik van holistiese rubriek vir nasien van uitgebreide skryfwerk (verwys na bl. 7).

Die gegewe rubriek wat inhoud en aanbieding in ag neem, moet gebruik word by die nasien van uitgebreide skryfwerk.

I & A		VLAK 5	18 – 20
-------	--	--------	---------

GRAAD 12 HOLISTIESE RUBRIEK OM UITGEBREIDE SKRYFWERK TE ASSESSEER (BV. VERSLAG, NUUSBERIG, ENS.)

VLAK	Indien die kandidaat alle of die meeste van die vaardighede op 'n spesifieke vlak gedemonstreer het, sal die punt relevant tot die kategorie aan hom/haar toegeken word.
7 Uitstekend 80 – 100% 24 – 30	Fokus deurgaans op onderwerp - demonstreer 'n logiese en samehangende progressie tot slotsom Duidelike begrip van die bronne Gebruik alle bronne of die meeste daarvan Selekteer relevante bronne Haal selektief aan Groepeer bronne (nie noodsaaklik nie, maar behoort nie bloot bronne te lys nie) Demonstreer agtergrondkennis oor die bronne Waar vanpas, word teenargumente volledig aangespreek Verwys korrek na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid, beperkings van bronne Druk hom-/haarself duidelik uit Eindig met duidelike fokus op die onderwerp - neem standpunt in (m.a.w. bereik 'n onafhanklike/oorspronklike slotsom)
6 Verdienstelik 70 – 79% 21 – 23	Wend goeie poging aan om volhoudend te fokus op onderwerp, maar argument verloor soms fokus Duidelike begrip van die bronne Gebruik alle bronne of die meeste daarvan Selekteer relevante bronne Haal selektief aan Moontlike gebrek aan diepte van algemene fokus of verwys nie na een of meer relevante bronne nie Indien van toepassing, poog om teenargument te oorweeg Ietwat oppervlakkig of poog nie om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne nie Goeie uitdrukking Eindig met duidelike fokus op die onderwerp - neem standpunt in (m.a.w. bereik 'n onafhanklike/oorspronklike slotsom)
5 Substantief 60 – 69% 18–20	Poog om te fokus op die onderwerp, maar argument het tekortkominge Begryp meeste van die bronne Gebruik meeste van die bronne Selekteer relevante bronne Goeie gebruik van getuienis uit die bronne Goeie poging om teenargument te oorweeg (waar van toepassing) Goeie poging om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid, beperkings van bronne Goeie uitdrukking, maar met foute 'n Grootliks onoortuigende poging om standpunt in te neem (beperkte poging om oorspronklike slotsom te bereik)
4 Gemiddeld 50 – 59% 15 – 17	Poog om op onderwerp te fokus, maar argument verloor dikwels fokus Gemiddelde begrip van meeste van die bronne Gemiddelde gebruik van relevante getuienis uit die bronne Gemiddelde poging om teenargument te oorweeg (waar van toepassing) Gemiddelde poging om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne Uitdrukking toereikend Wend poging aan om standpunt in te neem, maar ernstige gebrek aan skakel met res van opstel Skryfwerk mag neig om bronne te lys en fokus daaraan te haak
3 Toereikend 40 – 49% 12 – 14	Swak poging om te fokus op die onderwerp Min begrip van die bronne Sukkel om relevante inligting uit die bronne te lig Geen aanhalings nie - oor die algemeen irrelevant Geen of baie swak poging om teenargument te oorweeg (waar van toepassing) bronne word gelys Poog nie om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne nie Swak uitdrukking Swak poging om standpunt in te neem (sukkel om tot 'n onafhanklike slotsom te kom)
2 Elementêr 30 – 39% 09 – 11	Gebruik slegs een of twee bronne Kan nie relevante bronne identifiseer nie Geen aanhalings nie - of meestal irrelevant Poog glad nie om teenargument te oorweeg nie (waar van toepassing) Skryfwerk bloot 'n lys van bronne Poog nie om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne nie Baie swak uitdrukking Swak poging om standpunt in te neem, of glad nie
1 Nie behaal nie 0 – 29% 0 – 8	Geen poging om op die onderwerp te fokus nie Maak glad nie gebruik van bronne nie Heeltemal irrelevant Antwoord uiters swak bronne oorgeskryf sonder enige relevansie

GRAAD 12 ANALITIESE MATRIKS VIR UITGEBREIDE SKRYFWERK: PUNTETOTAAL: 30

AANBIEDING	VLAK 7	VLAK 6	VLAK 5	VLAK 4	VLAK 3	VLAK 2	VLAK 1
INHOUD	Baie goed beplan en gestruktureer. Goeie sintese van inligting. Goed gebalanseerde argument is ontwikkel. Argument deurgaans volgehoud en verdedig.	Goed beplan en gestruktureer. Sintese van inligting. Goed gebalanseerde oorspronklike argument ontwikkel. Gebruik getuienis om die argument te ondersteun.	Skrywe gestruktureer. Ontwikkel duidelike argument. Oorspronklike slotsom bereik op grond van getuienis. Getuienis gebruik om argument te ondersteun.	Argument beplan en gestruktureer. Getuienis gebruik om te ondersteun. Oorspronklike slotsom bereik. Slotsom nie duidelik ondersteun deur getuienis nie.	Argument beplan en gestruktureer. Getuienis gebruik as ondersteuning. Slotsom bereik op grond van getuienis. Skrywe gestruktureer.	Poging aangewend om antwoord te struktureer. Grootliks beskrywend/gepoog om argument te ontwikkel.	Min sprake van analise en geskiedkundige verduideliking. Antwoord glad nie gestruktureer nie.
VLAK 7 Vraag is ten volle beantwoord. Inhoudseleksie ten volle relevant tot gedagterigting/argument wat gevolg is.	27-30	24-26					
VLAK 6 Vraag is beantwoord. Inhoudseleksie relevant tot gedagterigting/argument wat gevolg is	24-26	23	21-22				
VLAK 5 Vraag grotendeels beantwoord. Inhoud toereikend en relevant.		21-22	20	18-19			
VLAK 4 Vraag herkenbaar in antwoord. Gebreke ten opsigte van inhoud/irrelevante inhoudseleksie.			18-19	17	15-16		
VLAK 3 Inhoudseleksie hou nie altyd verband met die vraag nie. Weglatings.				15-16	14	12-13	
VLAK 2 Inhoud skraal. Vraag ontoereikend beantwoord.					12-13	11	9-10
VLAK 1 Vraag nie beantwoord nie. Inhoud ontoereikend. Heeltemaal irrelevant.						9-10	0-8

VRAAG 1: WAAROM EN HOE HET AMERIKA IN DIE VIËTNAMESE OORLOG BETROKKE GERAAK?

- 1.1 1.1.1 [Onttrekking en interpretasie uit bron 1A–V2–LU1(AS3)]
- Om Russiese invloed/uitbreiding/verspreiding van kommunisme in Suid-Viëtnam te stop. (1 x 2) (2)
- 1.1.2 [Interpretasie van bewyse uit bron 1A–V3–LU1(AS3); LU2(AS2)]
- Kennedy en Johnson was bang dat as een land onder kommunisme sou val dit moontlik sou wees dat ander lande sou volg.
 - Bevrees dat die hele wêreld kommunisties sou word. (1 x 3) (3)
- 1.1.3 [Interpretasie en evaluasie van bewyse uit bron 1A–V2–LU1(AS3); LU2(AS2)]
- Die Griekse burgeroorlog – Griekeland was bygestaan deur kommunistiese lande
 - Bang vir die groei en uitbreiding van kommunisme as 'n mag (2 x 2) (4)
- 1.1.4 [Verduideliking van konsep–V1–LU2(AS2)]
- Dit was die teorie of idee dat as een land oorgeneem word deur kommunisme dat die naaste land teenaan hom die volgende sal wees en dat die aangrensende lande daarna sou volg. (1 x 2) (2)
- 1.1.5 [Vergelyking van die visuele bron met die geskrewe bron om aan te toon hoe hulle mekaar komplementeer–V3–LU2(AS3)]
- In die visuele bron val kommunisme Suid-Viëtnam aan en daarna volg die ander state
 - In die geskrewe bron word melding gemaak dat Suid-Viëtnam in kommunistiese hande val
 - Die visuele bron toon die Domino-Teorie in praktyk aan, terwyl Kennedy en Johnson in die geskrewe bron melding maak van die Domino-Teorie. (2 x 2) (4)
- 1.2 1.2.1 [Onttrekking van bewyse uit bron 1B–V1–LU1(AS3)]
- Amerika was bekommerd dat die bevolking van Laos en Kambodja onder kommunisme sou val
 - Dit sou Thailand, Burma, Maleisië en Suid-Asië meer kwesbaar maak vir kommunisme
 - Amerika was ook bekommerd dat hulle hulpbronne soos sink, rubber en rys sou verloor. (enige 2 x 2) (4)

- 1.2.2 [Interpretasie en evaluasie om tot 'n gevolgtrekking te kom uit bron 1B–V3–LU1(AS3); LU2(AS2); LU3(AS2)]

Kandidate kan besluit regverdig of nie-regverdig en hul antwoord met toepaslike bewyse ondersteun

Geregverdig

- Volgens die Truman-Leër was dit nodig om die Franse te ondersteun in hul stryd teen kommunisme in Viëtnam
- Dit was nodig om kommunisme in Suidoos-Asië te beveg.
- Kennedy het geglo in die teorie en het aangedui dat as Viëtnam sou val, Indonesië ook sou val en dat die VSA sou moes veg om die Fillipyne te red.
- Enige ander respons

Nie-geregverdig

- VSA meer geïnteresseerd in sink, rubber en rys.
- Enige land het die reg om sy eie ekonomiese en politieke besluit te maak sonder inmenging van buite
- Amerika meer geïnteresseerd om kommunisme te stop as om die mense te help
- Enige ander respons (enige 2 x 2) (4)

- 1.2.3 [Interpretasie van bewyse uit bron 1B–V3–LU1(AS3); LU2(AS2)]

- Uitbreiding van kommunisme
- Verkryging van hulpbronne
- Verkryging van grondgebied
- Enige ander respons (2 x 2) (4)

- 1.3 1.3.1 [Interpretasie van bewyse uit bron 1C–V2–LU1(AS3)]

- Hy sê dat Viëtnam kommunisties raak as deel van China se plan om kommunistiese beheer regoor Suidoos-Asië te versprei (1 x 2) (2)

- 1.3.2 [Interpretasie en analise van inligting uit bron 1C–V2–LU2(AS2); LU3(AS2)]

- Suid-Viëtnam was lid van die vrye wêreld
- Suidoos-Asië het groot betekenis in die toekomstige verdediging van die VSA
- Vir China sou Hanoi se oorwinning die eerste stap wees vir Chinese oorheersing van die twee Viëtnams
- Amerika sou enige iets in haar mag doen om Chinese invloed in Suidoos-Asië te stop
- Enige ander relevante respons (enige 2 x 2) (4)

- 1.4 1.4.1 [Verduideliking van konsep–V1–LU2(AS2)]
- “Vietnamisering” was die Amerikaanse beleid wat die spandering van groot bedrae geld op bewapening en opleiding van die Suid-Viëtnamese ingesluit het, en die geleidelike onttrekking van Amerikaanse weermagtroepe om die Suid-Viëtnamese toe te laat om hul eie geveg te veg. (1 x 2) (2)
- 1.4.2 [Interpretasie en analise van bewyse uit bron 1D–V2–LU2(AS2); LU3(AS2)]
- Dat die beleid van Viëtnamisering nie suksesvol was nie
 - Dat Amerika Suid-Viëtnam voortdurend moes ondersteun
 - Dat die Suid-Viëtnamese weermag swak was
 - Enige ander relevante respons (enige 2 x 2) (4)
- 1.5 [Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit alle bronne–V3–LU1(AS3 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

Kandidate kan die volgende punte gebruik om die vraag te beantwoord:

- Die Domino-Teorie.
- Om die verspreiding van kommunisme te stop
- Om te voorkom dat Suidoos-Asië onder Chinese beheer val
- Ekonomiese redes
- Om te keer dat mense onder kommunistiese beheer kom
- Om die vrye wêreld te beskerm
- Om Suid-Viëtnam voor te berei om haar eie geveg te veg
- Enige ander respons

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik bewyse op baie elementêre wyse, bv. Maak geen of baie min verwysing na redes waarom Amerika in Vietnam betrokke geraak het. • Gebruik bewyse gedeeltelik om oor onderwerp te skryf of kan glad nie oor onderwerp skryf nie 	Punte: 0 – 2
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Bewyse meestal relevant en hou in 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. Verwys na die redes waarom Amerika in Vietnam betrokke geraak het. • Gebruik bewyse op 'n baie eenvoudige manier 	Punte: 3 – 4
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik relevante bewyse bv. Demonstreer deeglike begrip vir die redes waarom Amerika in Vietnam betrokke geraak het. • Bewyse hou goed verband met die onderwerp • Gebruik bewyse baie effektief in georganiseerde paragraaf en toon begrip van die onderwerp 	Punte: 5 – 6

(6)

1.6 UITGEBREIDE SKRYFWERK

- 1.6.1 [Beplan en konstrueer 'n argument gebaseer op bewyse. Gebruik analitiese en interpretasievaardighede–V1–LU1(AS 3 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

SINOPSIS

Kandidate moet verduidelik waarom en hoe Amerika in Viëtnam betrokke geraak het.

HOOFASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte in hulle antwoord insluit.

Inleiding: Kandidate moet fokus op Chinese invloed in Viëtnam wat Amerika gedwing het om betrokke te raak, om die verspreiding van kommunisme in Viëtnam te stop.

UITBREIDING

- Hulle wou die verspreiding van kommunisme verhoed
- Amerika het hulp, toerusting en militêre raadgevers gestuur om die Suid-Viëtnamese te help
- Plaaslike inwoners in Suid-Viëtnam het die Viëtkong begin steun
- In 1963 is Kennedy om die lewe gebring
- Teen 1963 het die Viëtkong daarin geslaag om sowat 40% van die landelike gebiede in Suid-Viëtnam te beheer, en dit het gelyk asof hulle die oorhand het
- In 1956 het President Johnson die VSA se betrokkenheid in Viëtnam hanteer
- In 1968 het die Viëtkong 'n verrassings guerrilla-aanval op groot Suid-Viëtnamese dorpe en Amerikaanse basisse geloods - die "Tet Offensief"
- In 1968 is Richard Nixon tot President van die VSA verkies
- Het 'n beleid van "Viëtnamisering" aangeneem
- Belangrikheid van die Viëtnam oorlog in terme van die Koue Oorlog
- Enige ander relevant antwoord

SAMEVATTING:

Kandidate moet hul bespreking saamvat deur te verduidelik waarom en hoe Amerika in die Viëtnamese oorlog betrokke geraak het

Gebruik die analitiese matriks om die uitgebreide skryfwerk te assesser

(30)

- 1.6.2 [Sintetiseer inligting om 'n oorspronklike argument te konstrueer – gebruik inligting uit die bronne en jou eie kennis om jou argument te ondersteun–V2–LU1(AS2 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

SINOPSIS

Kandidate moet verduidelik hoe Amerika kommunisme gevrees het en dat die Viëtnamese oorlog 'n Domino-effek sou skep wat kommunisme sou versprei.

HOOFASPEKTE

- Inleiding: Kandidate moet verduidelik hoe spanning tussen die USSR en die VSA gedurende die 1960's verhoog het en hoe Viëtnam die speelveld van die Koue oorlog tussen die VSA en die USSR geword het.

UITBREIDING

Die volgende aspekte moet ingesluit word om Amerika se betrokkenheid in die stryd tussen Suid- en Noord-Viëtnam te verduidelik:

- 1954 – Geneefse Konferensie
- Suid-Viëtnam is regeer deur die ongewilde Ngo Dinh Diem
- Die Viëtkong het die situasie in die Suide uitgebuit, maar het egter gewild geraak in die landelike gebiede.
- Hulle wou die verspreiding van kommunisme verhoed
- Amerika het hulp, toerustings en militêre raadgevers gestuur om die Suid-Viëtnamese te help
- Plaaslike inwoners in Suid-Viëtnam het die Viëtkong begin steun
- In 1963 is Kennedy om die lewe gebring
- Teen 1963 het die Viëtkong daarin geslaag om sowat 40% van die landelike gebiede in Suid-Viëtnam te beheer, en dit het gelyk asof hulle die oorhand het
- In 1956 het President Johnson die VSA se betrokkenheid in Viëtnam hanteer
- In 1968 het die Viëtkong 'n verrassings guerilla-aanval op groot Suid-Viëtnamese dorpe en Amerikaanse basisse geloods – die "Tet Offensief"
- In 1968 is Richard Nixon tot President van die VSA verkies
- Het 'n beleid van "Viëtnamisering" aangeneem
- Belangrikheid van die Viëtnam oorlog in terme van die Koue Oorlog
- Enige ander relevant antwoord.

SAMEVATTING:

Kandidate moet hul argument saamvat met 'n relevante samevatting

Gebruik die holistiese rubriek om die uitgebreide skryfwerk te assesser

(30)

[75]

VRAAG 2: WATTER SOSIO-POLITIEKE EN EKONOMIESE STRUKTURE HET KENIA NA ONAFHANKLIKHEID GEVORM?

2.1	2.1.1	[Onttrekking van bewyse uit bron 2A–V1–LU1(AS3)] • Kapitalisme	(1 x 2)	(2)
	2.1.2	[Verduideliking van historiese konsepte uit bron 2A–V1–LU2(AS1)]
(a)Ekonomiese stelsel van privaatbesit/winsmotief/ope mark stelsel
(b)Laat ons saam trek of selfhelp	(2 x 2)	(4)
	2.1.3	[Onttrekking van bewyse uit bron 2A–V1–LU1(AS3)] • Bou eie skole • Bou eie klinieke • Bou ander fasiliteite	(enige 2 x 1)	(2)
	2.1.4	[Interpretasie en analise van bewyse uit bron–V2–LU1(AS3); LU2(AS2)] • Ekonomiese beleid was 'n kompromie tussen kapitalisme en sosialisme • Kenia se ekonomiese beleid gebaseer op kapitalisme • Harambee gebaseer op sosialisme • Enige ander relevante respons	(enige 2 x 2)	(4)
2.2	2.2.1	[Interpretasie en verduideliking van bewyse uit bron 2B–V2 – LU1(AS3 en 4)] • Sommige mense het hulself onwettig verryk • Staatsamptenare betrokke in korrupsie • Enige ander respons	(2 x 2)	(4)
	2.2.2	[Onttrekking van bewyse uit bron 2B–V1–LU1(AS3)] • Onkunde • Siektes • Armoede	(3 x 1)	(3)
	2.2.3	[Onttrekking van bewyse uit bron 2B–V1–LU1(AS3)] • Dit het vir die opleiding van arm studente betaal	(1 x 2)	(2)
	2.2.4	[Evaluasie en interpretasie van bewyse uit bron 2B–V3–LU1(AS3); LU2(AS2); LU3(AS3)]

Bruikbaar <ul style="list-style-type: none"> • Brief geskryf deur 'n geleerde met hoë aansien • Verduidelik hoe harambees plaaslike gemeenskappe gehelp het • Hoe dit arm studente gehelp het • Dit deel met die korrupsie van amptenare en staatsdiens-amptenare • Enige ander respons | (enige 2 x 2) | (4) |

- 2.3 2.3.1 [Interpretasie en evaluasie van bewyse om tot 'n gevolgtrekking te kom uit bron 2C–L3–LU1(AS3); LU2(AS2); LU3(AS2)]
- Korruptsie en wanbestuur in Kenia
 - 'n Klein groepie is bevoordeel, res van bevolking arm
 - Kenia 'n arm land, sommige mense het ryk geword
 - Enige ander respons (enige 2 x 2) (4)
- 2.3.2 [Interpretasie en analise van bewyse uit bron 2C–V3–LU2(AS2); LU3(AS2)]
- Hy was objektief
 - Meeste Afrika lande skuldig aan korruptsie en nepotisme
 - Enige ander relevante respons (enige 1 x 2) (2)
- 2.3.3 [Interpretasie en evaluasie van bewyse om tot 'n gevolgtrekking uit te kom uit bron 2C–V3–LU1(AS3); LU2(AS2); LU3(AS2)]
- Mense in regeringsposisies verryk hulself
 - Meerderheid Keniane nog arm
 - Enige ander relevante respons (2 x 2) (4)
- 2.3.4 [Vergelyking van bron 2C en bron 2B–V3–LU2(AS3); LU3(AS2)]
- Albei bronne deel met die verryking van sekere individue
 - Albei bronne deel met korruptsie en wanbestuur
 - Enige ander respons (2 x 2) (4)
- 2.4 [Interpretasie, analise, en sintese van bewyse uit al die bronne–V3–LU1(AS3 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

Kandidate moet die volgende in hul antwoord insluit:

- Dit bind mense saam
- Dit moedig gemeenskappe aan om hulself te help
- Hulle het hul eie skole en klinieke gebou
- Dit het arm studente gehelp
- Dit het mense aangemoedig om hard te werk
- Enige ander respons

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik bewyse op baie elementêre wyse, bv. Maak geen of baie min verwysing na harambees. • Gebruik bewyse gedeeltelik om oor onderwerp te skryf of kan glad nie oor onderwerp skryf nie 	Punte: 0 – 2
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Bewyse meestal relevant en hou in 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. Verwys na die belangrikheid van harambees. • Gebruik bewyse op 'n baie eenvoudige manier 	Punte: 3 – 4
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik relevante bewyse bv. Demonstreer deeglike begrip van harambees. • Bewyse hou goed verband met die onderwerp • Gebruik bewyse baie effektief in georganiseerde paragraaf en toon begrip van die onderwerp 	Punte: 5 – 6

(6)

2.5 UITGEBREIDE SKRYFWERK

- 2.5.1 [Beplan en konstrueer 'n argument gebaseer op bewyse. Gebruik analitiese en interpretasievaardighede–V1–LU1(AS 3 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

SINOPSIS

Kandidate moet die suksesse en uitdagings van Kenia se ekonomiese beleid na onafhanklikheid bespreek.

HOOFASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte in hul antwoord insluit:

- Inleiding: Kandidate moet die suksesse en uitdagings van Kenia se ekonomiese beleid na onafhanklikheid bespreek.

UITBREIDING:

Suksesse:

- Die land het volgehoue ekonomiese groei getoon in die eerste dekade na onafhanklikheid
- Daar is minder staat gemaak op die koloniale uitvoerproduk, koffie, want meer landboubesighede is begin en nuwe produkte is gesaai.
- Duisende van Kenia se boere het plase gekoop en geboer op grond wat voorheen aan blankes behoort het.
- Buitelandse beleggings het nywerheidsgroei gestimuleer
- Swartes het eienaars, entrepreneurs en bestuurders van hul eie besighede geword.
- Dienste het op alle vlakke verbeter (gesondheid, onderwys en infrastruktuur)
- Kenia het minder skuld as baie ander Afrika lande gehad.

Beperkinge: (Uitdagings)

- Die gaping tussen ryk en arm het vinnig gegroei.
- Die elite is bevoordeel deur die nuwe beleid, maar die armes nie.
- Landelike armoede het gegroei en baie arm landelike krotbuurtes het ontstaan as gevolg van 'n tekort aan beskikbare grond.
- Stygende korrupsie het 'n kenmerk van Kenia se regering en besigheidstransaksies geword.
- Die wêreld ekonomiese krisis van 1970 het Kenia hard geraak omdat die land afhanklik was van die wêreld markte.

SAMEVATTING:

Kandidate moet hul argument saamvat met 'n relevant samevatting

Gebruik die analitiese matriks om die uitgebreide skryfwerk te assessseer

(30)

- 2.5.2 [Sintetiseer inligting om 'n oorspronklike argument te konstrueer – gebruik inligting uit die bronne en jou eie kennis om jou argument te ondersteun–V2–LU1(AS2 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

SINOPSIS

Kandidate moet verduidelik wat die impak van Kenia se ekonomiese beleid op die mense van Kenia was.

HOOFASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte in hul antwoord insluit

Inleiding: Kandidate moet deel met die impak van Kenia se ekonomiese beleid op die lewens van die mense van Kenia.

UITBREIDING

- Groot plase van blanke setlaars is nie na onafhanklikheid op verdeel nie
- Baie van die land se swart elite het 'n aandeel in die ekonomiese groei bekom
- Keniane met goeie konneksies het gedeel in die land se besighede, industriële- en landbousektore.
- Wyl Kenia 'n kapitalistiese land was in sy aanmoediging van buitelandse belegging en privaatbesit, is daar een aspek van Keniaanse lewe wat ooreenstem met Nyerere se beleid van Ujamaa en dit was harambee – 'n Swahili woord wat beteken, “laat ons saam trek” of selfhelp
- Dit het aangetoon dat die Keniaanse regering nie in 'n posisie was om alleen sy sosiale verpligtinge na te kom nie.
- Die plaaslike bevolking is aangemoedig om harambee toe te pas
- Dit het plaaslike gemeenskappe ingesluit wat hulle eie skole, klinieke en ander fasiliteite moes voorsien met regeringsbystand.
- Die Kanu-regering het die edele gees van harambee besmet
- In plaas daarvan om saam te werk tot voordeel van die agtergeblewenes in die gemeenskap, het hulle hulself onwettig verryk en slegs sommige van die buit bygedra tot die harambees.
- Die groot bedrae wat ingevorder word kon nie oor rekenskap gegee word nie.
- Harambee is egter die hart van hierdie volk.
- In die vroeë 1960's, het harambees mense bygestaan om hul lewens te verbeter.
- Geld is ingevorder deur selfhelp
- Sommige studente nie hul opleiding begin nie, want hulle kon nie geld insamel nie. Harambees het hulle uitgehelp
- Die instituut vir gevorderde wetenskap en tegnologie is gebou deur harambees
- Baie harambee skole is deur kleinboere gebou
- Enige ander relevante respons

SAMEVATTING:

Kandidate moet hul argument saamvat met 'n relevant samevatting (30)

Gebruik die holistiese rubriek om die uitgebreide skryfwerk te assesser.

VRAAG 3: WATTER VORME VAN BURGERLIKE PROTES HET IN DIE VERENIGDE STATE VAN AMERIKA (VSA) PLAASGEVIND GEDURENDE DIE 1960's?

- 3.1 3.1.1 [Onttrekking van bewyse uit bron 3A–V1–LU1(AS3)]
- Die reg om openbare geriewe te gebruik/regverdige behandeling
 - Die reg om 'n ordentlike huis te besit
 - Die reg om te stem (3 x 1) (3)
- 3.1.2 [Verduideliking van konsepte–V1–LU2(AS1)]
- (a) Burgerregte is regte wat alle burgers van 'n samelewing moet hê, byvoorbeeld die reg om te stem of om regverdige behandeling volgens die wette van die land te geniet
- (b) Burgerlike protes vind plaas wanneer burgers optree teen regeringsbeleide wat na hulle mening onregverdig of onbillik is. (2 x 2) (4)
- 3.1.3 [Interpretasie en verduideliking van bewyse uit bron 3A–V2–LU2(AS2)]
- Hy verwys na die burgerregte protes in Amerika
 - Dat Afro-Amerikaners eendag vry sou wees
 - Dat Afro-Amerikaners burgerregte en menseregte sou geniet
 - Enige ander respons (enige 2 x 2) (4)
- 3.1.4 [Interpretasie van bewyse uit bron 3A–V2–LU1(AS1); LU2(AS2); LU3(AS2)]
- Besiel deur die visie dat mense verskille kan oorbrug
 - Besiel deur die onreg wat swartes in die VSA moes verduur
 - Besiel deur die insig dat die swaarkry van hulle slawe-ouers hulle die krag sal gee om te veg vir gelyke regte
 - Besiel deur die Skrif dat versoening wel moontlik is.
 - Enige ander respons (enige 2 x 2) (4)
- 3.1.5 [Verduideliking van bewyse uit bron 3A–V2–LU1(AS2); LU2(AS2)]
- Mense se bevoegdheid moet deur meriete en nie die kleur van hulle vel gemeet word nie. (1 x 2) (2)
- 3.2 3.2.1 [Interpretasie en verduideliking van bewyse uit bron 3B–V3 – LU1(AS3 en 4)]
- Hulle wou die aandag vestig op die segregasie beleid op openbare vervoer sodat hierdie diskriminasie afgeskaf kon word
 - Hulle wou vryheid hê vir alle Amerikaners
 - Enige ander relevante respons (2 x 2) (4)
- 3.2.2 [Interpretasie van bewyse gebaseer op vorige kennis–V1 – LU1(AS3)]
- Montgomery bus-boikot (1 x 2) (2)

- 3.2.3 [Verduideliking en interpretasie van bewyse uit bron 3B–V2–LU2(AS2)]
- Hulle het die Vryheidsryers aangerand
 - Hulle het die busse uitgebrand
 - Enige ander respons (2 x 1) (2)
- 3.3 3.3.1 [Onttrekking van bewyse uit bron 3C–V1–LU1(AS3)]
- Die doel was om Afro-Amerikaners te registreer om te kan stem (1 x 2) (2)
- 3.3.2 [Verduideliking en interpretasie van bewyse uit bron 3C–V3–LU3(AS2)]
- Om te registreer moes kiesers 'n geletterdheidstoets slaag
 - Die studente het die swart kiesers geleer hoe om die vrae van die geletterdheidstoets te beantwoord
 - Hulle het gehelp met registrasie
 - Enige ander relevante respons (enige 2 x 2) (4)
- 3.3.3 [Verduideliking en interpretasie van bewyse uit bron 3C–V3–LU3(AS2)]
- Huise en skole van Afro-Amerikaners is deur blanke mans afgebrand
 - Afro-Amerikaners is geslaan en geskiet
 - Afro-Amerikaners is van hul eiendom af weggejaag
 - Enige ander respons (enige 2 x 2) (4)
- 3.3.4 [Vergelyking van bronne–V3–LU2(AS3); LU3(AS2)]
- Beide bronne deel met die reg om te stem
 - Beide bronne deel met vreedsame protes
 - Enige ander relevante respons (2 x 2) (4)
- 3.4 [Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit al die bronne–V3–LU1(AS3 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

Kandidate kan besluit om 'n paragraaf te skryf oor een van die volgende veldtogte van die Burgerregtebeweging

- Die rol wat Martin Luther King Junior gespeel het
- Vryheidsritte
- Vryheid Somer (Kieserregistrasie)

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken

VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik bewyse op baie elementêre wyse, bv. Maak geen of baie min verwysing na die burgerlike vryheidsprotes • Gebruik bewyse gedeeltelik om oor onderwerp te skryf of kan glad nie oor onderwerp skryf nie 	Punte: 0 – 2
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Bewyse meestal relevant en hou in 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. Verwys na die burgerlike vryheidsprotes. • Gebruik bewyse op 'n baie eenvoudige manier 	Punte: 3 – 4
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik relevante bewyse bv. Demonstreer deeglike begrip van die burgerlike vryheidsprotes. • Bewyse hou goed verband met die onderwerp • Gebruik bewyse baie effektief in georganiseerde paragraaf en toon begrip van die onderwerp 	Punte: 5 – 6

(6)

3.5 UITGEBREIDE SKRYFWERK

3.5.1 [Beplan en konstrueer 'n argument gebaseer op bewyse. Gebruik analitiese en interpretasievaardighede–V1–LU1(AS 3 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

SINOPSIS

Kandidate moet die verskillende veldtogte van die Burgerregtebeweging gedurende die 1960's in die VSA verduidelik.

HOOFASPEKTE

Inleiding: Kandidate moet fokus op die verskillende veldtogte van die burgerregtebeweging

UITBREIDING

- Wetlike roete - uitdaging van segregasie en rassisme
- Boikotte
- Sitstakings
- Vryheidsritte
- Massa-optogte
- Plakkaatprotes (Picketing)
- Kieserregistrasie
- Enige ander relevante respons

SAMEVATTING:

Kandidate moet hul bespreking saamvat met 'n relevante samevatting.

Gebruik die analitiese matriks om die uitgebreide skryfwerk te assesser

(30)

- 3.5.2 [Sintetiseer inligting om 'n oorspronklike argument te konstrueer – gebruik inligting uit die bronne en jou eie kennis om jou argument te ondersteun–V2–LU1(AS2 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

SINOPSIS

Kandidate moet fokus op die verskillende veldtogte van die Burgerregtebeweging en aantoon hoe suksesvol dit was

HOOFASPEKTE

INLEIDING:

Kandidate moet deel met die verskillende veldtogte en aantoon hoe suksesvol dit was

UITBREIDING

- Gee 'n uiteensetting van die redes vir die burgerlike protes
- Bespreek die verskillende veldtogte
- Regsuitdagings is begin en sake is voor die Hooggeregshof gebring, in baie gevalle suksesvol bv. die Warren-besluit van 1954 oor desegregasie in onderwys.
- Bus-boikotte het gevolg na die Rosa Parks-insident, wat uitgeloop het op die Hooggeregshof beslissing wat verklaar het dat die segregasie van busse ongrondwetlik was.
- Sit-betogings in protes teen aparte geriewe; het gelei tot die oopstelling van baie instellings.
- Vryheidsritte wat swart en wit aktiviste ingesluit het, het die kwessie van segregasie op vervoer aangepak
- 'n Groot kieserregistrasie veldtog is geloods om swartes te help om hulle demokratiese reg uit te oefen
- Massa optogte is georganiseer en 'n eis is gemaak vir 'n omvattende Burgerlike Regte-Akte
- Enige ander relevante respons

SAMEVATTING:

Kandidate moet hul argument saamvat en aantoon hoe suksesvol die Burgerregtebeweging was

(30)

Gebruik die holistiese rubriek om die uitgebreide skryfwerk te assesser

[75]

VRAAG 4: WATTER IMPAK HET DIE IDEES VAN SWARTBEWUSSYN OP SWART STUDENTE IN SUID-AFRIKA GEHAD, GEDURENDE DIE 1970's?

- 4.1 4.1.1 [Onttrekking van bewyse uit bron 4A–V1–LU1(AS3)]
- Die regering se besluit om swart leerders te verplig om die helfte van hulle vakke in Afrikaans te leer (1 x 2) (2)
- 4.1.2 [Interpretasie van bewyse uit bron 4A–V3–LU1(AS3); LU2(AS3)]
- Studente was vasbeslote
 - Hulle was militant
 - Hulle was uitdagend
 - Hulle was opgewonde
 - Enige ander respons (enige 2 x 2) (4)
- 4.1.3 [Interpretasie en evaluering van bewyse uit bron 4A–V3–LU1(AS3); LU2(AS3); LU3(AS2)]
- Hulle wou die optog stop
 - Hulle het op die protesteerders geskiet
 - Hulle het sommige van die protesteerders gedood
 - Enige ander respons (enige 2 x 2) (4)
- 4.1.4 [Interpretasie en evaluering van bewyse uit bron 4A–V3–LU1(AS1(AS2); LU2(AS3); LU3(AS2))]
- (a) 'n Landwyse opstand is in beweging gebring
Duisende Suid-Afrikaners het in ballingskap gevlug
Enige ander respons
- (b) Die internasionale gemeenskap was in skok
Hulle het sanksies ten opsigte van wapens en olie op Suid-Afrika toegepas
Multi-nasionale maatskappye het hulle kapitaal onttrek
Enige ander respons (enige 2 x 2) (4)
- 4.2 4.2.1 [Onttrekking van bewyse uit bron 4B–V1–LU1(AS3)]
- Dat die Weste altyd die beste was
 - Dat wit gewoonlik reg was (2 x 2) (4)
- 4.2.2 [Onttrekking van bewyse uit bron 4B–V1–LU1(AS3)]
- Hulle het fabriekswerkers geword
 - Hulle is uitgebuit
 - Hulle het lae salarisse verdien (enige 2 x 1) (2)

- 4.2.3 [Interpretasie van bewyse uit bron 4B–V3–LU1(AS3); LU2(AS3); LU3(AS2)]

Kandidate kan besluit bruikbaar of nie bruikbaar nie - moet antwoord met toepaslike bewyse ondersteun

Bruikbaar

- Swartes ontvang minderwaardige opvoeding
- Opvoeding berei hulle voor om fabriekswerkers te word
- Brutaliteit van polisie gedurende apartheid
- Onderdrukking van swartes
- Enige ander respons

Nie-bruikbaar

- Die lied reflekteer Jessica Sherman se eie standpunt
- 'n Onderhoud met 'n leerder van Soweto wat op daardie tyd stip op skool was sou meer gepas gewees het.
- Enige ander relevante respons (enige 2 x 2) (4)

- 4.2.4 [Vergelyking van bronne om 'n gevolgtrekking te maak–V3–LU1(AS3); LU2(AS2)]

- In beide bronne maak die polisie van geweld gebruik
- In bron A het hulle op die leerders geskiet
- In bron B gebruik hulle traangas en honde
- Brutaliteit van die polisie
- Skending van leerders se regte
- Enige ander respons (enige 2 x 2) (4)

- 4.3 4.3.1 [Verduideliking van konsep–V1–LU2(AS1)]

- Swart Bewussyn was 'n beweging wat ten doel gehad het om swart mense bewus te maak van hulle politieke, kulturele en ekonomiese regte
- Swart mense moet trots wees op hulself en poog om selfstandig te wees (enige 1 x 3) (3)

- 4.3.2 [Interpretasie en evaluering van bewyse uit bron 4C–V3–LU1(AS3); LU2(AS3); LU3(AS2)]

- Die stryd was om apartheid te beëindig
- Die stryd was vir burgerlike- en menseregte
- Mense het gesterf in die stryd vir vryheid
- Mense moes opofferings maak in die stryd
- Enige ander respons (enige 2 x 2) (4)

4.3.3 [Interpretasie van bewyse uit bron 4C–V3–LU1(AS3 en 4)]

- Die bron is betroubaar omdat

Betroubaar:

- Geskryf deur 'n verdienstelike student
- Biko se eie woorde
- Opstand van studente was 'n keerpunt in die geskiedenis van Suid-Afrika
- Studente is gepolitiseer en bewus gemaak
- Baie mense het gesterf gedurende die opstande van 1976
- Enige ander respons (enige 2 x 2) (4)

4.4 [Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit al die bronne–V3–LU1(AS3 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

Kandidate moet die volgende in hul antwoord insluit:

- Swartbewussynbeweging het studente polities bewus gemaak van hulle situasie
- Dit het gelei tot die Soweto-opstande van 1976
- Opstande het regdeur die land versprei
- Studente en ander mense bereid om te sterf vir hul regte
- Enige ander respons

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken

VLAK 1	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik bewyse op baie elementêre wyse, bv. Maak geen of baie min verwysing na die invloed van die Swartbewussynbeweging • Gebruik bewyse gedeeltelik om oor onderwerp te skryf of kan glad nie oor onderwerp skryf nie 	Punte: 0 – 2
VLAK 2	<ul style="list-style-type: none"> • Bewyse meestal relevant en hou in 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. Verwys na die invloed van die Swartbewussynbeweging • Gebruik bewyse op 'n baie eenvoudige manier 	Punte: 3 – 4
VLAK 3	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik relevante bewyse bv. Demonstreer deeglike begrip van die invloed van die Swartbewussynbeweging. • Bewyse hou goed verband met die onderwerp • Gebruik bewyse baie effektief in georganiseerde paragraaf en toon begrip van die onderwerp 	Punte: 5 – 6

(6)

4.5 UITGEBREIDE SKRYFWERK

- 4.5.1 [Beplan en konstrueer 'n argument gebaseer op bewyse. Gebruik analitiese en interpretasievaardighede–V1–LU1(AS 3 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

SINOPSIS

Kandidate moet die impak/invloed van die Swartbewussynbeweging op die bevrydingstryd in Suid-Afrika bespreek

HOOFASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte in hul antwoord insluit:

Inleiding: Kandidate moet die impak/invloed van die Swartbewussynbeweging in Suid-Afrika bespreek

UITBREIDING:

- Swartbewussynbeweging het stukrag verleen aan die bevrydingsbeweging in die stryd teen apartheid
- Swart studente het betrokke geraak in die stryd
- Hulle het die mooi begin sien om swart te wees
- Studente begin om hul eie toekoms te beplan
- Stig hulle eie organisasies
- Het 'n betekenisvolle rol gespeel in die Soweto-opstande
- Het magtig geword noop regering om in te gryp
- Enige ander respons

SAMEVATTING:

Kandidate moet hul antwoord saamvat met 'n relevante samevatting.

Gebruik die analitiese matriks om die uitgebreide skryfwerk te assesser

(30)

- 4.5.2 [Sintetiseer inligting om 'n oorspronklike argument te konstrueer – gebruik inligting uit die bronne en jou eie kennis om jou argument te ondersteun–V2–LU1(AS2 en 4); LU2(AS1,2 en 3); LU3(AS1,2,3 en 4)]

SINOPSIS

Kandidate moet die rol van Steve Biko en die invloed van die Swartbewussynbeweging op Suid-Afrika, gedurende die 1970's evalueer.

HOOFASPEKTE

Kandidate moet die volgende aspekte in hul antwoord insluit

- Inleiding: Kandidate moet die rol van Biko en SBB in Suid-Afrika evalueer

UITBREIDING

- Biko en die filosofie van Swartbewussyn
- Die rol en invloed van Biko se filosofie
- Die invloed van SASM op die jeug van Suid-Afrika
- Die jeug bewus te maak van die volgende:
 - Swart waardigheid en selfagting
 - Swak lewensomstandighede en stygende werkloosheid
- Soweto en ander woongebiede was oorbevolk met min dienste
- Afrikaans is verpligtend gemaak – wydverspreide opstande
- Die rol van die Soweto Studente Verteenwoordigende Raad
- Enige ander relevante respons

SAMEVATTING:

Kandidate moet hul argument saamvat met 'n relevante samevatting

(30)

Gebruik die holistiese rubriek om die uitgebreide skryfwerk te assesseer

[75]

TOTAAL: 150